خبر

تلاش روس‌ها برای جلوگیری از حمله زمینی ترکیه به شمال سوریه

همزمان با ادامه نگرانی‌ها درباره حمله زمینی ترکیه به شمال سوریه، رایزنی روس‌ها با آنکارا برای جلوگیری از این حمله ادامه دارد و آن طور که میخائیل بوگدانوف، معاون وزیر خارجه روسیه و فرستاده ویژه پوتین در امور غرب آسیا و آفریقا گفته موفقیت‌هایی در این زمینه به‌دست آورده است.

بنابر گزارش خبرگزاری روسی ریانووستی، وی در جمع خبرنگاران گفت: «تماس‌ها تا قبل از آغاز عملیات زمینی ادامه دارد و به مفهوم آن است که موفقیت‌هایی در این زمینه حاصل شده است. ما به تماس‌ها ادامه می‌دهیم.»

از ۲۰ نوامبر (۲۹ آبان) ترکیه عملیات هوایی علیه شبه‌نظامیان پ‌ک‌ک در شمال سوریه انجام داده و به شهر کوبانی سوریه و هم‌چنین شمال عراق حمله کرد. رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه عملیات علیه شبه‌نظامیان کرد را در شمال سوریه موفقیت‌آمیز اعلام کرده و گفته است احتمالا عملیات زمینی در سوریه را آغاز خواهد کرد. این حملات پس از آن آغاز شد که در پی بمبگذاری اخیر در استانبول، مقامات ترکیه حزب کارگران کردستان ترکیه (پ‌ک‌ک) و یگان‌های مدافع خلق را در سوریه، مسئول این بمبگذاری معرفی کردند.

رجب طیب اردوغان گفته است قصد دارد با حمله زمینی به شمال سوریه به حضور گروه‌های کرد در مرز دو کشور پایان دهد.

ذره‌بین

آشوب در پرو

اعتراضات به برکناری رئیس جمهور پرو ادامه دارد

به دنبال تحولات اخیر در پرو و برکناری رئیس جمهور و انتصاب معاونش به این مسئولیت، این کشور شاهد درگیری های گسترده است و تاکنون حداقل دو نفر در درگیری ها با نیروهای پلیس کشته شده‌اند.

از سوی دیگر، شرکت هوانوردی و فرودگاه‌های تجاری پرو نیز اعلام کرد فرودگاه آندا هوایلاس به‌دلیل خرابکاری معترضان تعطیل شد.

به گزارش ایرنا به نقل از رویترز، مقام‌های قضایی پرو گفتند معترضان روز شنبه، دوافسر پلیس را گروگان گرفتند. در درگیری های روز شنبه نیز ۱۶ معترض و چهار پلیس زخمی شدند.

اعتراضات پرو پس از آن آغاز شد که پارلمان این کشور پدرو کاستیلو را از ریاست جمهوری برکنار و پلیس، وی را بازداشت کرد.

پارلمان پرو، دینا بلوارته، معاون کاستیلو را به عنوان رئیس جمهور موقت انتخاب کرد. دینا بولوارته که بعد از اقدام نمایندگان پارلمان پرو با تحریک و تطمیع آمریکا در برکناری پدرو کاستیلو، رئیس جمهور قانونی این کشور به قدرت رسیده، برای کنترل اعتراضات وضعیت اضطراری اعلام کرد.

او همچنین لایحه ای را به پارلمان ارائه کرده تا انتخابات سراسری، زودتر از موعد مقرر و در آوریل ۲۰۲۴ برگزار شود. در عین حال، معترضان به برکناری کودتاگونه رئیس جمهور قانونی این کشور هم خواستار برگزاری سریع‌تر انتخابات هستند.

پدرو کاستیلو، معلم مدرسه‌ای بود که حدود یک سال و نیم پیش در تحولاتی عجیب در انتخابات ریاست جمهوری پرو پیروز شد، اما از همان زمان بارها به اتهام فساد با خطر استیضاح مواجه شد. چند روز قبل، کاستیلو در اقدامی اعتراضی، پارلمان را منحل کرد و در عین حال پارلمان نیز اعلام کرد قصد دارد او را استیضاح کند. به دنبال این تحولات، اعضای دادگاه قانون اساسی پرو اقدام کاستیلو برای انحلال پارلمان را «کودتا» توصیف و اعلام کردند او دیگر رئیس جمهور نیست. پس از آن نیز کاستیلو توسط پلیس بازداشت شد.

انحلال پارلمان توسط رئیس جمهور پرو، با استعفای برخی نیروهای سیاسی از جمله اعضای حزب متحد رئیس جمهور محکوم شد و یک سری استعفاها در کابینه را به همراه آورد.

کاستیلو، تاکنون دو استیضاح ناموفق را پشت سر گذاشته است. او به اتهام ارتکاب جرایم مرتبط با سازمان‌های جنایی تحت تحقیقات قرار دارد، اما کاستیلو این اتهامات را رد کرده و گفته است گروه‌های مالی و اقتصادی به دنبال برکناری او هستند.

پرو از سال ۲۰۱۶ تاکنون پنج رئیس جمهور داشته است، از جمله کاستیلو، که از سال ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۶ انتخاب شد. سال ۲۰۱۸ نیز پدرو پابلو کوچینسکی با طرح استیضاح روبه‌رو شد اما قبل از رأی‌گیری از سمت خود استعفا کرد.

در حال حاضر، شش پرونده فساد درباره خانواده و اطرافیان کاستیلو جریان دارد. همچنین روزنامه ال کامرسیو، چاپ پرو در گزارش جدید خود نوشت، پدرو کاستیلو، رئیس جمهور مخلوع پرو به تحریک شورش متهم شده و ممکن است با ۲۰ سال زندان روبه‌رو شود.

وی از زمان رسیدن به ریاست جمهوری شاهد افول محبوبیتش و همچنین حزبش به دنبال مطرح شدن چند رسوایی علیه مشاوران و وزیران کلیدی دولتش بود و اجازه خروج از کشور برای شرکت در نشست های منطقه‌ای و جهانی را نداشت.

رئیس جمهور جدید کیست؟

اکنون دینا بلوآرته -که پیش از این معاون رئیس جمهور بود- بر کرسی ریاست جمهوری تکیه زده است. بلوآرته اگرچه به عنوان نخستین رئیس جمهور زن پرو برگزیده شده است ولی همانند بسیاری از روسای جمهوری اخیر پرو که نتوانستند دوره ماموریت عادی پنج ساله خود را کامل کنند، به صورت تصادفی و اتفاقی روی کار آمده است. وضعیتی که نشان دهنده بی‌ثباتی و فرسودگی عمیق نظام سیاسی فعلی این کشور است.

با ادامه ابهامات در مورد سرنوشت رئیس جمهور سابق پرو، توجه‌ها به بلوآرته ۶۰ ساله معطوف شده است؛ رئیس دولتی که پیش از انتخاب به عنوان معاون کاستیو در سال ۲۰۲۱ تا حد زیادی در دنیای سیاست پرو ناشناخته بود.

پل پیلار در گفت‌وگو با «جام جم» مطرح کرد

ترامپیسم منهای ترامپ

محمد علیزاده
گروه بین‌الملل

انتخابات میاندوره ای کنگره با شکست جمهوریخواهان در سنا و پیروزی آنها در مجلس نمایندگان آمریکا همراه شده است. بسیاری از تحلیلگران فارغ از نتیجه این انتخابات و تبعات آن در معادلات سیاسی و داخلی واشنگتن معتقدند ترامپ اصلی‌ترین بازنده این میدان بوده است زیرا با شکست حداقل پنج نامزد مورد حمایت وی در ایالات مهم و سرنوشت ساز، دموکرات ها پیروزی بدون دردسری را در سنا به دست آوردند. سرنوشت ترامپ و ترامپیسم، یکی از مهم‌ترین موضوعات جاری در آمریکاست که از سوی بسیاری از کارشناسان مورد تحلیل قرار گرفته است. در این خصوص جام‌جم با پل پیلار، تحلیلگر امنیتی آمریکایی و استاد دانشگاه جورج تاون گفت‌وگو کرده است.

با گذشت حدود یک‌ماه از برگزاری انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره، روایت‌ها و تحلیل‌های گوناگونی از تبعات این انتخابات مطرح شده است. در یک نگاه کلی این انتخابات و نتایج آن را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

باید بگویم به‌رغم پیروزی جمهوریخواهان در مجلس نمایندگان، اما پیروزی دموکرات‌ها در سنا بسیار در انتخابات اخیر تعیین‌کننده بود. دلیل اصلی این پیروزی، کیفیت به‌شدت بد برخی نامزدهای جمهوریخواه سنا بود. درخصوص مجلس نمایندگان مسجل بود که اگر جمهوریخواهان، کنترل مجلس نمایندگان را به دست بگیرند، تقریبا مانع هر پیشنهادی خواهند شد که توسط دموکرات‌ها مطرح می‌شود و رئیس جمهور بایدن، شانسی برای تصویب هیچ برنامه قانونی نخواهد داشت. با این حال پیروزی آنها (دموکرات‌ها) در سنا می‌تواند تا حد زیادی این وضعیت را تعدیل کند اما نگرانی و دغدغه اصلی آمریکایی‌ها، معطوف به انتخابات میان‌دوره‌ای نیست. در این خصوص نگرانی هایی در قبال آینده وجود دارد که مهم‌ترین آنها، حرکت کشور (آمریکا) به سوی نوعی بی‌ثباتی مزمن است. در اینجا برخی بحران‌های عمیق‌تر وجود دارد.

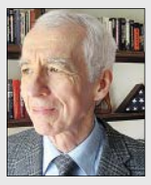

اگر ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری آتی شرکت نکند یا پیروز نشود، ترامپیسم به قوت خود باقی است. حتی افرادی مانند دی سانتیس نماد ترامپیسم منهای ترامپ محسوب می‌شوند

آیا منظور شما از بحران عمیق، حوادث و منازعات احتمالی و ممکنی است که از اکنون (سال ۲۰۲۲) تا زمان برگزاری انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ رخ می‌دهد؟

بخشی از دغدغه های جاری در آمریکا همین است. صورت مسأله این است که نه تنها ترامپ، بلکه بسیاری از جمهوریخواهان دیگر رسما از قانون تمکین نمی‌کنند و نتایج انتخابات را نیز رسما زیر سؤال می‌برند. البته این مسأله بیشتر در جریان انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۰ قابل مشاهده بود. دموکرات‌ها راهبرد اقتصادی مشخصی در انتخابات میاندوره‌ای اخیر کنگره نداشتند و در عوض، روی مسائلی مانند سقط جنین مانور دادند. با توجه به عدم مقبولیت تصمیم دادگاه عالی آمریکا (متشکل از اکثریت قضات جمهوریخواه) مبنی بر پایان دادن به حق قانونی سقط جنین، دموکرات‌ها در جریان انتخابات میان‌دوره‌ای اخیر روی این مسأله مانور داده و همین را تبدیل به برگ برنده خود کردند. بدون شک برای سال ۲۰۲۴، دموکرات‌ها دیگر نمی‌توانند روی این موضوع مانور دهند زیرا مولفه‌های اقتصادی و مسأله تورم، از اهمیت بیشتری برای رای دهندگان برخوردار خواهد بود.

دونالد ترامپ، رئیس جمهور پیشین آمریکا به‌رغم شکست نامزدهای مورد حمایت خود در ایالاتی مانند نوادا، آریزونا، پنسیلوانیا، جورجیا و نیوهمشایر، دوباره اعلام کرد در انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۲۴ شرکت می‌کند. سرنوشت ترامپ را چه خواهد بود؟

ابتدا بگویم که نباید تصور کرد محکومیت ترامپ در برخی پرونده های مالیاتی، امنیتی و .....منجر به منع حضور وی در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ می‌شود. حتی اگر ترامپ به جرمی مانند سرقت اسناد متهم شود، می‌تواند دوباره در انتخابات ریاست جمهوری شرکت کند. در این خصوص، قانونی برای منع ترامپ از حضور در انتخابات وجود ندارد. در این میان، تنها پرونده حمله به کنگره در ششم ژانویه ۲۰۰۱ می‌تواند برای وی دردسرساز شود. طبق قانون اساسی آمریکا، هر کسی را که در شورش یا اغتشاش علیه آمریکا شرکت کرده باشد، از تصدی پست رسمی منع می‌شود. این ماده برای اعمال اعضای کنفدراسیونی وضع شد که جنگ داخلی را در دهه ۱۸۶۰ به راه انداختند. اگر ترامپ به دلیل حمله به ساختمان کنگره در ژانویه ۲۰۲۱، متهم و به‌خصوص محکوم شود، مشمول این قانون می‌شود.

با توجه به آنچه اشاره کردید، برآورد شما از بازگشت ترامپ به قدرت یا تاثیر حضور وی در ایجاد شکاف‌های داخلی جدید میان آمریکایی‌ها چیست؟

نگاه خوشبینانه ای نسبت به آینده سیاسی آمریکا در سال ۲۰۲۴ ندارم. اگر ترامپ یا حتی هر فردی که مانند اوست در رقابت‌های انتخابات ریاست جمهوری پیروز شود، شاهد مانور واژگانی مانند خشونت و حتی کودتا خواهیم بود. برخی سیاستمداران آمریکایی، به خصوص جمهوریخواهان اساسا دیگر اعتقادی به دموکراسی و گردش قدرت ندارند. در این میان، ممکن است برخی بگویند با وجود شکست اخیر در انتخابات میان‌دوره‌ای، تاریخ مصرف ترامپ در فضای سیاسی آمریکا به پایان رسیده است.

اما باید بگویم حتی اگر ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری آتی شرکت نکند یا پیروز نشود، ترامپیسم به قوت خود باقی است. حتی افرادی مانند دی سانتیس (فرماندار ایالت فلوریدا که مهم‌ترین رقیب جمهوریخواه ترامپ محسوب می‌شود)، نماد ترامپیسم منهای ترامپ محسوب می‌شوند. در چنین فضایی، حتی اگر دموکرات‌ها کاخ سفید را حفظ کنند، چالش‌های داخلی در آمریکا ادامه پیدا خواهد کرد.

گزارش

آمریکا، نگران متفرق شدن متحدان سنتی

انتقادات از دولت بایدن پس از سفر رئیس جمهور چین به عربستان بالا گرفته است

سفر رئیس جمهور چین به ریاض و دیدارها و توافق هایی که با عربستان و سایر کشورهای عربی داشت، ابعاد و زوایای مختلفی دارد و تحلیل های زیادی به همراه داشته است.

یکی از این زوایا که در روزهای گذشته مورد توجه قرار گرفته، نزدیکی کشورهای منطقه به چین است؛ کشوری که بزرگ‌ترین رقیب آمریکا محسوب می‌شود و همگرایی کشورهای عربی منطقه خلیج‌فارس با پکن، مصداقی دیگر از شکست هژمونی آمریکاست.

رئیس جمهور چین چهارشنبه هفته گذشته وارد ریاض شد، با سران عربستان سعودی دیدار کرد و در پایان این دیدار، رئیس جمهور چین و پادشاه عربستان توافق‌نامه شراکت استراتژیک جامع بین دو کشور را امضا کردند.

انتقادهای داخلی از بایدن

برخی فعالان عرصه سیاست آمریکا نیز همین تحولات را دستاویزی برای حمله به دولت بایدن قرار داده‌اند و نزدیکی کشورهای عربی با چین را دلیلی برای اثبات عملکرد نامناسب دولت بایدن می‌دانند.

مایک پمپئو، وزیر خارجه دوران ریاست جمهوری دونالد ترامپ، سفر اخیر رئیس جمهور چین به عربستان سعودی را نتیجه سیاست بد آمریکا دانسته و در گفت‌وگو با شبکه «فاکس نیوز ساندی» می‌گوید: «وقتی با شرکا، دوستان و متحدان خود همراه نباشید و آنها را آزار دهید و کاری برای عقب‌راندن دشمنان خود همچون شی جین پینگ نمی‌کنید، شاهد چنین رفتارهایی هستیم.»

وزیر خارجه سابق آمریکا در ادامه گفت که دولت ترامپ حزب کمونیست چین را «بزرگ‌ترین تهدید خارجی» ایالات متحده می‌دانست اما دولت بایدن «رویکرد نرمی در قبال چین دارد».

پمپئو همچنین به وعده بایدن برای طرد عربستان به‌دلیل نقض حقوق بشر به ویژه در موضوع قتل جمال خاشقچی، روزنامه‌نگار منتقد عربستان اشاره کرد. وی در این خصوص گفت: «وقتی این کارها را انجام می‌دهید به مردم آمریکا در سراسر این کشور صدمه می‌زنید و آنچه در این هفته در این پادشاهی (سعودی) رخ داد، نتیجه مستقیم سیاست بد آمریکاست.»

پمپئو سپس با تأکید بر لزوم همکاری واشنگتن با ریاض گفت: «شما باید به دوستان خود نزدیک شوید، با شرکای خود بمانید و رقبای خود را عقب برانید یا در غیر این صورت، دوستان شما مانع درست می‌کنند. درست است، اگر نتوانند روی آمریکا به‌عنوان یک شریک خوب حساب کنند، برای محافظت از خود به دنبال برقراری روابط دوستی در سراسر جهان می‌روند.»

سفری که در زمان حساس انجام شد

یکی از دلایل شدت گیری انتقادها از سیاست‌های دولت بایدن این است که سفر رئیس جمهور چین به ریاض درست در زمانی صورت می‌گیرد که همگرایی آمریکا و عربستان در ماه‌های اخیر بر سر مسائلی نظیر انرژی در هاله‌ای از ابهام فرو رفته و ریاض در برابر درخواست‌های آمریکا برای افزایش تولید نفت ایستاده است.

وبگاه «آکسیوس» در همین زمینه نوشته که سفر چهار روزه شی به عربستان سعودی شامل سه دیدار با چند رهبر کشورهای عربی، در زمان تشدید تنش ها میان عربستان سعودی و دولت بایدن بر سر موضوعات مختلف به‌ویژه تولید نفت صورت گرفته است و این پیام مهمی برای واشنگتن دارد.

تحلیلگران، نشست اخیر رئیس جمهور چین و سران عرب در شهر ریاض پایتخت عربستان را نشان دهنده تصمیم کشورهای عرب حوزه خلیج‌فارس برای رها کردن خود از وابستگی تمام عیار به آمریکا و ایجاد موازنه در سیاست خارجی با نزدیک شدن به چین از طریق اهرم اقتصادی ارزیابی می‌کنند.

تظاهر به بی‌اهمیتی سفر رئیس جمهور چین

روابط کشورهای عرب منطقه که متحدان سنتی آمریکا هستند با چین و روسیه همواره با نگرانی از سوی مقامات آمریکایی رصد می‌شود و گرچه در مواضع علنی، آمریکایی‌ها تلاش دارند وانمود کنند که متحدان‌شان را در انتخاب شرکای بین‌المللی، آزاد می‌گذارند اما انتشار برخی دیگر از مواضع نشان دهنده نگرانی واشنگتن از این تحولات است.

در همین خصوص تارنمای المانیتور در گزارشی به نگاه آمریکا به توافق های امضا شده بین عربستان و چین در جریان سفر شی جین پینگ، رئیس جمهور چین به ریاض پرداخت.

در بخشی از این گزارش آمده است: در سفر سه روزه رئیس جمهور چین به عربستان سعودی در حالی که گسترش همکاری اقتصادی، انرژی و فناوری بین پکن و ریاض شکل گرفت اما خبری از توافق های دفاعی میان دو کشور نبود.

به نوشته المانیتور، پنتاگون و مقام‌های اطلاعاتی آمریکا تحولات عربستان را به دقت دنبال می‌کردند. ماه گذشته، مقام‌های ارشد دولت بایدن به صورت علنی هشدار دادند که برخی توافق‌ها بین کشورهای عربی و چین، واشنگتن را مجبور به قطع همکاری با شرکای حوزه خلیج‌فارس می‌کند.

دولت بایدن فروش تسلیحات تهاجمی به کشورهای حوزه خلیج‌فارس را به علت جنگ یمن متوقف کرده که همین مسأله منجر به انباشت درخواست‌های تسلیحات از سوی دولت‌های منطقه‌ای شده است. در چنین شرایطی تحلیلگران و مقام‌های سابق در واشنگتن نگران هستند که این سیاست می‌تواند فرصت‌های بیشتری را پیش روی چین قرار دهد. این که کاخ سفید به‌دنبال پیشرفت همکاری نظامی با کشورهای خلیج‌فارس است و با وجود اعلام بازتنظیم در روابط با عربستان به ارائه تسلیحات دفاعی و اطلاعات ادامه می‌دهد، روشن‌ترین نشانه از نگرانی دولت بایدن درباره کاهش نقش امنیتی خود در این منطقه است.

مقام‌های سابق و فعلی آمریکا اعلام کردند سامانه‌های دفاع هوایی همچنان پرطرفدارترین سخت‌افزار نظامی در میان کشورهای عربی خلیج‌فارس به شمار می‌رود. پولیتیکو هفته گذشته گزارش داد که پنتاگون قصد دارد سامانه‌های موشکی ناسامس را از عمان و قطر بیرون بکشد تا آنها را به اوکراین ارسال کند.

تمرینات مشترک نظامی آمریکا با کشورهای منطقه

در چنین شرایطی، آمریکایی‌ها تلاش دارند از طریق همکاری‌های نظامی با کشورهای منطقه، همچنان خود را متحد اصلی این کشورها معرفی کنند.

در همین زمینه در روزهای گذشته ناوگان پنجم آمریکا با همکاری کشتی‌های نیروی دریایی عراق و نیروهای گارد ساحلی کویت اقدام به برگزاری رزمایش کرد.

به گزارش فرماندهی ناوگان پنجم آمریکا، نیروهای دریایی عراق، کویت و آمریکا برای دومین بار طی چهار ماه گذشته گشتزنی مشترکی را در آب‌های خلیج‌فارس انجام دادند.

دریادار «برد کوپر» فرمانده مرکز فرماندهی ناوگان پنجم نیروهای دریایی مشترک آمریکا با اشاره به این‌که مشارکت‌ها پایه امنیت و ثبات دریایی در خاورمیانه است، ادعا کرد که ادامه همکاری نیروی دریایی آمریکا با عراق و کویت، نشان دهنده تعهد جمعی این کشورها برای حفاظت از آب‌های سرزمینی است.

به گزارش العربیه، این سه کشور در بیست و پنجم اگوست گذشته نیز گشت‌زنی مشابهی را در آب‌های خلیج‌فارس انجام دادند.